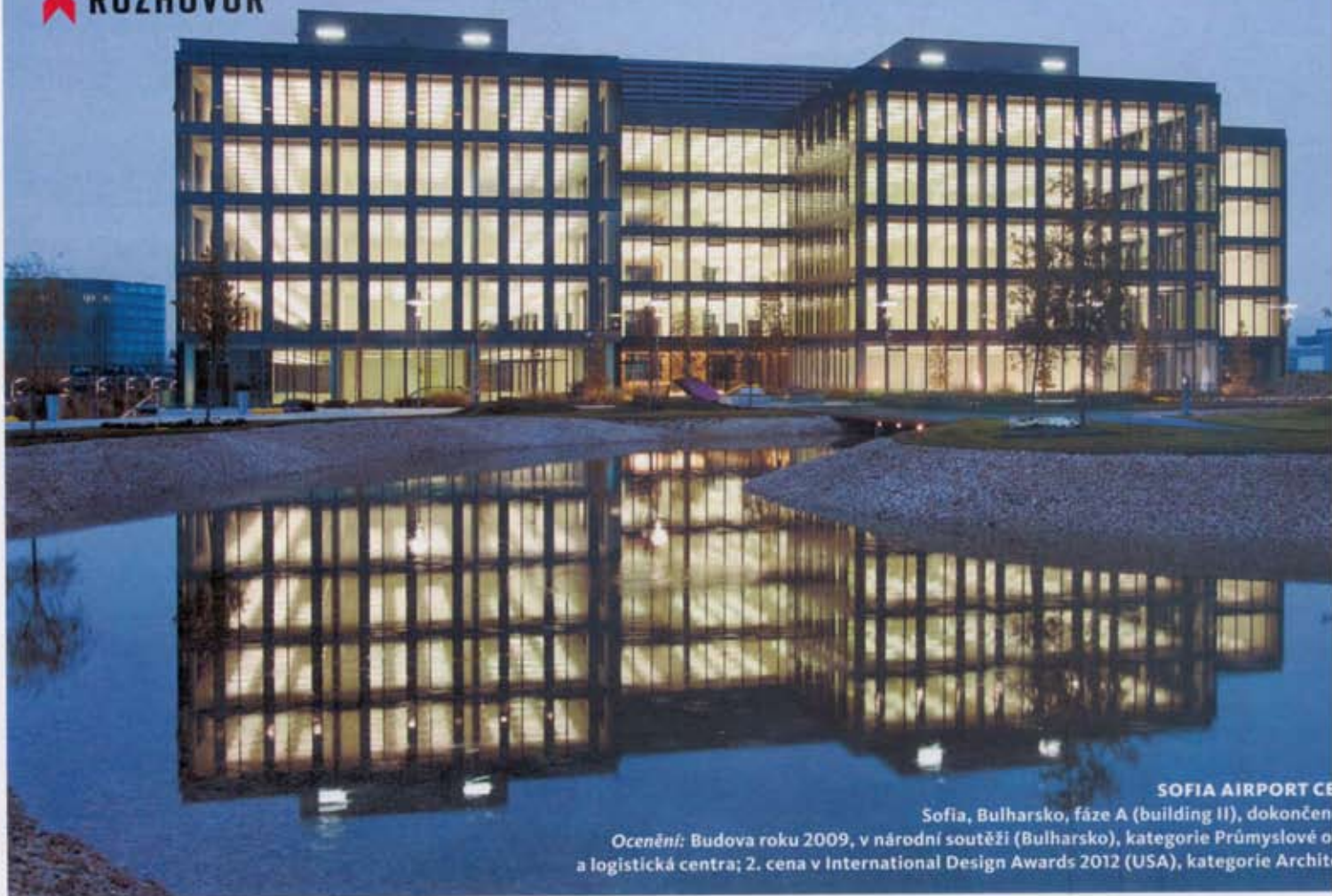

Ve smíchovských kancelářích společnosti Cigler Marani Architects sedí u počítačů desítky mladých architektů. Ve stadiu realizace zde rozvíjejí hned několik významných projektů zasazených do pražského historického centra nebo druhou fází výstavby letiště v Sofii. Největší projekt pod vedením **JAKUBA CIGLERA (51)** vzniká na zadání společnosti PPF v Moskvě – 750 000 metrů čtverečních rozsáhlé Com City pojme na 38 tisíc lidí.

SOFIA AIRPORT CE

Sofia, Bulharsko, fáze A (building II), dokončen

Ocenění: Budova roku 2009, v národní soutěži (Bulharsko), kategorie Průmyslové a logistická centra; 2. cena v International Design Awards 2012 (USA), kategorie Archi

Musím se přiznat, že se v Praze běžně nesetkávám s někým, kdo má na druhé straně své vizitky místo angličtiny ruštinu.

Život občas přináší momenty, které člověk opravdu nečeká. Známým nebo kamarádům říkám: „Před pár lety bych se s vámi klidně vsadil, že nebudu mít ruskou učitelku, že nebudu zaměstnávat ruské zaměstnance, že nebudu mít v Rusku kanceláře a byt.“ To všechno se nyní stalo a v Moskvě máme plnohodnotnou firmu. Což zdaleka není tak jednoduché, jako když děláme něco do Sofie nebo do Bra-

Během krátkých návštěv se to tam rozhodně nedá dokonale poznat, ale myslím, že by podobná zkušenost prospěla spoustě mých spoluobčanů. V Česku žijeme pod dojmem spousty klišé. Lidé se nedělí podle národnosti, ale podle toho, zda jsou chytrí, nebo hloupí, hodní, nebo zlí, a hlavně zda jsou slušní, nebo neslušní.

Zkuste být konkrétnější.

Podle mých zkušeností u nás trvají větší projekty až desetiletí. Dám vám příklad: ve Spálené ulici (*dnešní Quadrio, projekt, který původně nesl jméno Copa Centrum – pozn. red.*)

lali deset let. Město Moskva slíbilo, že vzhledem k našemu projektu přivede k pozemkům během dvou let metro. My si říkali: „Haha! Rusáci! Za dva roky postaví stanici?!“ Zanedlouho jsem jel náhodou kolem a metro už tam bylo. Je pravda, že řada věcí je v Moskvě složitější, ale nemám tam pocit skepse jako u nás. Cítím touhu něčeho docílit. Na rozdíl od nás, kteří máme pocit, že jsme vlastně už všeho dosáhli. Jsme v Evropské unii. Jsme přesvědčení, že jsme na tom stejně dobře jako v Německu. Jenže to je jen falešný klid a pohoda. Ve skutečnosti jsme rozvojová země, která je před některými státy jen o pár kroků napřed. Třeba právě proti Rusku. Víte, co myslím? Jednooký mezi slepými králem.

Dnes jsem otevřel noviny a přečetl si, jak Česká republika neposkytla azyl jednomu ruskému podnikateli a před měsícem ho za neobjasněných okolností vydala do Moskvy. Od té doby o Alexeji Torubarovi rodina shání informace, jako by se po něm slehla zem ...

Nesouhlasím s bezprávím konaným kdekoli a kdykoli. Myslím, že

„PŘED PÁR LETY BYCH SE VSADIL, ŽE NEBUDU MÍT RUSKOU UČITELKU A ZAMĚSTNÁVAT RUSKÉ ZAMĚSTNANCE.“

ti slavý, kde platí stejné normy Evropské unie. V Rusku je vše trochu jinak. Jiný svět a historické politické vazby, které pro mě osobně byly obrovskou překážkou. Poslední dobou jsem si však uvědomil, že si vyčítám soudy, jež jsem dříve vznášel na adresu Ruska a Rusů.

děláme od roku 1996. Kvůli různým peripetiím jsme se dostali k termínu realizace na konec příštího roku. V Moskvě jsme začali projektovat v roce 2011, přesně za rok bylo hotové stavební povolení a koncem tohoto roku bude vystavěno objemově to, co jsme v Česku běžně dě-

OSOBNÍ BYDLENÍ JE HODNĚ INTIMNÍ ZÁLEŽITOSTÍ. TO NEJSOU ŠATY NA PLES, SPÍŠE ŽUPAN.

tento případ je trochu obdobou kauzy pana Janouška. Řada pochybení, záměrných i nedbalostních. Děsí mě, že se u nás nebo i v Rusku může stále něco podobného stát. Jde o to, abychom my, veřejnost, neustále důsledně požadovali od policie a soudů dodržování pravidel, která dodržovat mají. Ve lhostejném prostředí se může stát cokoli.

Jak vznikl váš moskevský projekt? Prostě za vámi přišel majitel PPF Petr Kellner a přizval vás ke spolupráci?

Přišel jeho kolega. Povídá: „Vy jste postavili hezký park na Chodově (oceňovaný projekt kancelářských budov *The Park* - pozn. red.), my máme hezký pozemek v Moskvě, asi pětkrát větší, a líbilo by se nám, kdybyste něco podobného postavili i tam.“ Já na to, že to není vůbec problém. To jsem ale ještě netušil, co nás bude čekat. Dnes tam máme kancelář, zaměstnance, byty, navíc spoustu lidí, kteří na projektu pracují z Prahy. Nyní už dokonce vážně děláme

na tom, abychom získávali i ruské zakázky od místních investorů. Skočili jsme do vody a snažíme se plavat.

Je dnešní Rusko pro architekty stejně atraktivní zemí jako například Čína?

Víte, v Moskvě se řadu let nepostavilo z mezinárodního hlediska nic zajímavého, protože to nebylo starostou Lužkovem povoleno. Tudiž tam nejezdily desítky zahraničních hvězd jako do Číny, kterou architekti lecky používají jako cvičiště svých nápadů. Čína se snaží ve všech aspektech dohnat, co zameškala během izolace za vlády Mao Ce-tunga. Je určité skvělé, že se otevřela světu, ale v případě některých architektonických realizací mám dojem, že se jedná spíše o samoúčelnou exhibici.

Ještě před moskevskou čtvrtí jste postavil pro Petra Kellnera vilu na Berounsku. Myslíte, že i to je důvodem, proč vás PPF oslovila?

Nemyslím, že by to mělo přímou souvislost, ale ptáte se na nepublikovatelnou realizaci, kde existují celkem pochopitelné dohody o diskretnosti.

To respektuji - nepředpokládám, že mi řeknete, kde je bezpečnostní velín, nebo že budeme uvádět přesnou adresu. Zajímá mě spíš odpověď na otázku, jaké je spolupracovat s Petrem Kellnerem. Jde o takřka mysteriózní postavu, prezentovanou v médiích stále jednou fotografií. Mluví vám do práce?

Především je to člověk, jenž si na nic nehraje. Nepotřebuje si, na rozdíl od mnoha jiných lidí, nic dokazovat. Prostě směřuje k tomu, co je mu příjemné, má rád kvalitu a preciznost.

Nechá si poradit?

Nazval bych to spoluprací. Je potřeba zdůraznit, že osobní bydlení je hodně intimní záležitost, není to umělecký objekt nebo galerie. Ve svém domě prožíváte osobní situace, má vám tam být příjemně. Nejsou to šaty na ples, spíše župan. Spousta lidí řeší, jak se Petr Kellner obléká, jaké má auto a co si staví za domy. Je mi na něm sympatické, jak klade důraz na rodinný život. Na rozdíl od nás dvou nemá takové soukromí. Takže mým úkolem vlastně bylo postavit jakousi schránku na domov, který si následně jeho rodina sama vytvoří životem v tomto domě. Z mé strany se jedná o pokornou stavbu.

A pokud bychom mluvili o vašem společném moskevském projektu?

DIGITAL PARK II & III
Bratislava, Slovensko, DP II dokončeno 2009, DP III dokončeno 2012
Ocenění: 1. Cena Dušana Jurkoviče, udělená Spolkem architektů Slovenska

THE PARK
Praha, Česká republika, realizace: 2001–2010
Ocenění: 2. cena v International Design Awards 2011 (USA), kategorie Architektura

FOTO 3+ CIGLER MARANI ARCHITECTS

Moskevský projekt je developmem PPF. V této souvislosti s Kellerem vůbec nepřicházím do styku. Vše řeší tým PPF. Com City je 750 000 metrů čtverečních rozsáhlý kancelářský komplex – městečko s úplným zázemím, se zmíněnou stanicí metra, s vlastním autobusovým systémem, hotelem, kosem, řadou restaurací a kaváren. Bude potřeba postavit školky asi pro 750 dětí, a když si někdy z legace počítáme další údaje, tak jsme například došli k tomu, že tam lidi prokouří denně 15 800 „člověkohodin“, což je 658 „člověkodni“. Neuvěřitelné, že?

Jak je to daleko od centra Moskvy?

Nová Moskva expandovala za hranice městského okruhu, který ještě před několika lety vytvářel její hranice. Tento projekt vzniká přesně na starých hranicích města, na cestě k letišti Vnukovo, které obsluhuje především státní a soukromá letadla. Dnešní Moskva je metropolí, kde žije šestnáct miliónů lidí. Za socialismu, před třiatřiceti lety, tam po ulicích jezdilo pouhých 400 tisíc aut. Dnes šest miliónů. Když si někdo v Praze stěžuje na dopravní zácpy, je to vlastně směšné ve srovnání s pětihodinovou jízdou autem z centra Moskvy na letiště. Nicméně je vidět, že se tam některé věci dějí. U nás se třeba desítky let řeší problémy s reklamou nejenom podél dálnic, ale i v historickém centru. A stále nic. Tam si náhodně přečtu v novinách, že bylo vydáno rozhodnutí, dokdy reklamy

ve městě na domech nebudou, hoto.

Z tohoto ohledu to mají jednodušší – jejich „demokracii“ bych nazval spíše autokracií ...

Troufám si říci, že my máme místo demokracie spíše kakofonický chaos.

Před osmi lety jste vyhrál soutěž na přestavbu Václavského náměstí. Jak vnímáte neustále se měnící stav vládnoucích garnitur a jejich názorů na magistrátu a v Praze 1? Jeden primátor Prahy a starosta Prahy 1 chtějí tramvaje na Václaváku, pak jsou volby, ale ti noví už tramvaje nechtějí ... Jak se v tomhle prostředí žije architektovi?

Někdy kolem roku 1993 jsme s Václavem Havlem, tehdejšími pražským primátorem Janem Kaslem, Milanem Uhdem, Vladimírem Dlouhým, se zahraničními architekty, jako jsou Richard Rogers nebo Gustav Peichl, a s různými lidmi z Parlamentu či vlády založili Václavskou metropolitní nadaci. Sametová revoluce v Praze něco změnila a my chtěli dokázat, aby se zde něco změnilo i fyzicky. Nemysleli jsme si, že se z Prahy zrovna stane výkladní skříň Evropy, ale že bude prostě příjemným prostorem, kam budou lidé rádi jezdit a kde bude Pražanům dobře. Nejen z hlediska architektury, ale i třeba z hlediska bezpečnosti a sociálního pohybu. Činnost nadace jsme slavnostně zahájili s tehdejšími předsedy Poslanecké sněmovny Milanem Uhdem. Jenže za chvíli to šlo do ztracena. Pak jsem se ještě jednou zúčastnil návrhu změny územního plánu v oblasti Václavského náměstí, ale zase nic. Až

poté jsme vyhráli vami zmíněnou soutěž. A opět – uteklo osm let a nic. Proč to vysvětluji tak ze široka? Z mého dnešního pohledu jde jen o „nějakých pár set“ metrů čtverečních veřejného prostoru. To není tunel Blanka, kde jde o desítky miliard korun. Technicky jde vlastně o velice jednoduchou záležitost. Stále si to virtuálně vkládám do zkumavky s pomyslnou chemikálií a pořád je to pH neutrální. Stále to zůstává kartou předvolebních a povolebních bojů. **Měly by přes Václavské náměstí jezdit tramvaje?**

Podle našich návrhů původně měly. Ale ten projekt je realizovatelný i bez kolejí. Tramvaj zkvalitňuje městskou hromadnou dopravu, k níž bychom měli směřovat. Centrem nemá projíždět velké množství automobilů. Základním problémem je neexistence vize pro Prahu. Úprava Václavského náměstí má zapadat do širšího kontextu kroků, které by město mělo dělat, ale nedělá. V zaujetí jinými problémy si to lidé ani neuvědomují. Vezměme si jako příklad Amsterdam. Tam si řekli, že udělají univerzity, protože když se tam bude studentům líbit, zůstanou a založí si třeba i rodinu. Budou ve městě pracovat a zkvalitní se sociální struktura obyvatelstva. O barvu pleti vůbec nejde. Naopak, vzdělání lidí pomohou integrovat ostatní. Neříkám, že to v Amsterdamu funguje ideálně, ale alespoň mají koncepci, kterou dlouhodobě budují.

Územním plánem se zaštiťuje téměř každá pražská politická reprezentace. Jenže, jak vidno, skutek utek’.

JAKUB CIGLER se narodil v roce 1962. Vystudoval fakultu architektury na pražském ČVUT (1987), poté se vydal na zkušenu do Londýna do Future Systems k Janu Kaplickému a Amandě Leveté. V roce 1989 zahájil soukromou praxi v Praze. Mezi lety 1990 a 1997 byl asistentem profesora Rajniše na ČVUT, kde se v roce 1992 stal prorektorem. V letech 1992–1997 byl společníkem ve společnosti AIM, další čtyři roky společně s Vitem Mäslem a Davidem Chisholmem spoluvlastnil studio CMC. V roce 2001 pak společně s americkým architektem Vincentem Maranem založil společnost CMA – Cigler Marani Architects. Nejvíce ceněný je za své pražské realizace: Portheimka Centre, za rekonstrukci holešovického pivovaru a sídla Rádia Svobodná Evropa nebo výstavbu centra The Park v Chodově. Vedle stanice metra Národní třída se podle jeho návrhu staví Copa Centrum. Na místě bývalých tiskáren a bývalého sídla Rudého práva mezi ulicemi Na počičí a Na Florenci vyprojektoval pro Pentu největší pražské kancelářské centrum – Florentinum. Masaryk Station Development (MSD) je jako jednu z několika osobností oslovil k vytvoření ideového návrhu budoucího využití prostoru Masarykova nádraží. Na svém kontě má i úspěchy v zahraničí, například nizozemské projekty The International Glascentrum v Haagu a Museum Jan van der Togt v Amstelveenu. V roce 1992 byly jeho práce vystaveny na Benátském bienále, jeho dílo je součástí stálé expozice architektury Národní galerie v Praze ve Veletržním paláci.

COM CITY Moskva, Ruská federace, odhadovaný termín realizace fáze A: leden 2014

FOTO CIGLER MARANI ARCHITECTS

Možná to bude znít směšné, ale já optimisticky čekám na osvíceného primátora. Architekti nemůžou iniciovat vize a koncepci města. To musí dělat osvícený politik, jenž má silný mandát a dostatečně dlouhé funkční období, což znamená minimálně deset let konsektivního směřování. Architekti mohou v rámci širokého týmu dalších odborníků tuto koncepci deklarovat v územním plánu. Opravdu doufám, že se to zlepší třeba teď s Tomášem Hudečkem. Potřebujeme někoho silného, energického a konstruktivního. Dobrým příkladem je New York. Starosta Bloomberg může díky tomu, co v životě dokázal, využít důvěru spousty lidí, a i když udělá nepopulární rozhodnutí, z pozice své důvěryhodnosti je schopen ho pro-

V ROCE 2005 JSME VYHRÁLI SOUTĚŽ NA PŘESTAVBU VÁCLAVSKÉHO NÁMĚSTÍ. OSM LET UTEKLO, A NIC.

sadit. Díky tomu drží dlouhodobě určený směr. Z vlastní zkušenosti můžu potvrdit, že v New Yorku se dnes žije úplně jinak než koncem osmdesátých let. Především díky dvěma starostům: Giulianimu a Bloombergovi. První vyčistil Augiášův chlív a druhý teď vytváří kreativní nadstavbu. Za dvacet let je to úplně jiné město.

Vy ale v centru Prahy stavíte velké projekty.

Stavíme velké projekty, ale se soukromými investory, kteří přesně vědí, co chtějí. Mají jasné zadání a jasný časový harmonogram. S pražskou samosprávou to takto bohužel nefunguje. Především z toho důvodu, že s každou změnou politické reprezentace se mění názor na rozpracované projekty. No a vzhledem k tomu, že většina

projektů od soutěže k realizaci zabere více času, než je jedno volební období, vytváří situaci, kdy se dostáváme logicky do stavu, že se v podstatě nemůže nic dokončit. **Oba vaši rodiče jsou výtvarníci. Jak vás ovlivňovalo rodinné prostředí?**

Obou rodičů si nesmírně vážím, ale to se týká i mých prarodičů, kteří přežili všechny možné historické a politické situace, a to včetně válečných. Dědovi z máminy strany patřily tiskařské závody na Václavském náměstí (za *socialismu sídlo deníku Práce* – pozn. red.). Shodou okolností dnes děláme na projektu

přestavby tohoto objektu. Když si v případě mých prarodičů uvědomíte tu velkou relativitu života, kdy někdo, kdo byl zvyklý žít v zapařené, najednou neměl ani právo na důchod ... Kde brali víru v to, že se to jednou změní? Babička na rozdíl od mých rodičů vždycky říkala, že lůza nemůže vládnout dlouhodobě, že to neumí a že to někdy musí skončit. Dnes mi na druhou stranu přijde, že je načase skončit s tím nihilismem, že je tu všechno špatně. Klaus a Zeman (a netýká se to jen jich, jde o celou škálu politiků) nikdy nedokázali plně nahradit Václava Havla. Ale-

spoň tedy ne v tom smyslu, abychom byli hrdí, že zde žijeme. A to se nerad personifikuji s národy. **Jak dlouho ještě bude trvat nevyzrálou polistopadovou elitou?**

V zahraničí se často dobří politici rekrutují z úspěšných lidí, kteří něčeho dosáhli. Takže to bude trvat tak dlouho, dokud si lidé neuvědomí, že hromaděním hmotných statků, lepších aut a větších vil si nezajistí respekt a uznání vlastní osobnosti. Ale že respekt získají tím, co udělají pro společnost. Takže za deset dvacet let to tady bude v tomto ohledu bezvadné! Vsadte se!